

20101132200

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО

Врз основа на член 19 став (2) од Законот за нуспроизводи од животинско потекло („Службен весник на Република Македонија” бр.113/2007), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство донесе

ПРАВИЛНИК ЗА НАЧИНОТ И ПОСТАПКАТА ЗА ПРИМЕНА НА ИСКЛУЧОЦИТЕ ВО ОДНОС НА УПОТРЕБАТА НА НУСПРОИЗВОДИ ОД ЖИВОТИНСКО ПОТЕКЛО (*)

ГЛАВА I ОПШТА ОДРЕДБА

Член 1

Предмет на уредување

(1) Со овој правилник се пропишуваат начинот и постапката за примена на исклучоците во однос на употребата на нуспроизводи од животинско потекло.

(2) Согласно член 19 став (1) од Законот за нуспроизводи од животинско потекло употребата на Категорија 1, 2 и 3, материјали се дозволува за:

1. дијагностички, образовни и истражувачки цели од страна на дијагностички, образовни и истражувачки институции одобрени согласно позитивните законски прописи на Република Македонија; и

2. препарирање на животни во техничките објекти одобрени за таа цел;

3. употреба за исхрана на животни чии производи не се употребуваат во исхраната на луѓето; и

4. употреба на нуспроизводи од животинско потекло за хранење на птици некрофаги кои се сметаат за заштитен или загрозен вид.

ГЛАВА II

НАЧИН И ПОСТАПКА ЗА ПРИМЕНА НА ИСКЛУЧОЦИТЕ ОД УПОТРЕБАТА НА НУСПРОИЗВОДИ ОД ЖИВОТИНСКО ПОТЕКЛО

Оддел I

Начин и постапка за примена на исклучоците од употребата на нуспроизводи од животинско потекло за дијагностички, образовни или истражувачки цели

Член 2

Употреба за дијагностички, образовни или истражувачки цели.

(1) Употреба на нуспроизводи од животинско потекло и нивните деривати за дијагностички, образовни или истражувачки цели се врши на начин и под услови кои обезбедуваат контрола на ризикот по јавното здравство и здравјето на животните, а особено доколку:

* Со овој правилник се врши усогласување со Регулативата (ЕЦ) Бр 1774/2002 на Европскиот Парламент и Европскиот Совет од 3 Октомври 2002 која ги пропишува правилата за здравствена заштита кои се однесуваат на животински нус-производи кои не се наменети за човечка исхрана, 32002R1774 и

Одлука на Комисијата од 12 мај 2003 со која се врши имплементација на Регулативата (ЕЦ) Бр. 1774/2002 на Европскиот Парламент и на Советот во однос на исхрана на одредени некрофагни птици со одредени материјали од категорија 1, 32003D0322

¹ Правилникот за формата, содржината и начинот на водење на евиденција што ја водат правни и физички лица кои испраќаат, превезуваат и примаат нус производи од животинско потекло е усогласен со Член 9 и Анекс II, Поглавје III од Регулативата (ЕЦ) Бр 1774/2002 на Европскиот Парламент и Европскиот Совет од 3 Октомври 2002 која ги пропишува правилата за здравствена заштита кои се однесуваат на животински нус-производи кои не се наменети за човечка исхрана, 32002R1774

(а) не се врши било каква понатамошна употреба на нуспроизводите од животинско потекло и нивните деривати за други цели; и

(б) нуспроизводите од животинско потекло и нивните деривати нештетно се отстрануваат на безбеден начин, или доколку е соодветно, истите се враќаат на местото на потекло.

(2) Во случај на појава на ризик по здравјето на луѓето и животните поради кој се усвоени мерки на целата територија на Република Македонија, особено во случај на појава на нови ризици, увозот и користењето на нуспроизводите од животинско потекло и нивните деривати за дијагностички, образовни или истражувачки цели ќе се врши согласно одредбите од Законот за нуспроизводи од животинско потекло.

Оддел II

Начин и постапка за примена на исклучоците од употребата на нуспроизводи од животинско потекло за препарирање во технички објекти

Член 3

Суровини за препарирање

(1) Може да се врши препарирање на нуспроизводи од животинско потекло кои потекнуваат од:

1. животински видови копитари, чапункари и птици, кои биле подложени на комплетен третман на препарирање со обезбедување на нивна конзервација на собна температура; и

2. други животински видови, сем копитари, чапункари и птици, кои не се предмет на никаква забрана или ограничување заради здравствената состојба на животните.

(2) Препарираниите нуспроизводи од животинско потекло, од видовите копитари, чапункари и птици, кои не биле подложени на третманот во став (1) точка (а) од овој член, треба да:

1. се од животни кои потекнуваат од области кои не се предмет на ограничувања како резултат на присуство на сериозна заразна болест, на која се подложни животните од засегнатите видови; или

2. да се во согласност со условите утврдени во член 4 или член 5 од овој правилник доколку се од животни кои потекнуваат од области кои се предмет на ограничувања, како резултат на присуство на сериозна заразна болест, на која се подложни животните од засегнатите видови.

Член 4

Препарирање на делови од животни

Препарираниите нуспроизводи од животинско потекло од копитари, чапункари и птици кои се состојат од коски, рогови, копита, шепа, роговје или заби, треба да:

1. бидат потопени во зовриена вода соодветен временски период, со цел да се обезбеди дека се отстранети сите материи освен коски, рогови, копитите, шепа, роговје или заби;

2. бидат дезинфицирани со одобрено средство за дезинфекција, а особено со хидроген пероксид за делови кои се состојат од коски;

3. бидат пакувани веднаш по третманот, без контакт со други производи од животинско потекло, кои би можеле да ги контаминираат, во поединечни, отворени и затворени амбалжи, за да се избегне последователна контаминација; и

4. се придружени со документ или сертификат, со која се потврдува дека се исполнети барањата од точките 1, 2 и 3 од овој член.

Член 5

Препарирање на сурови кожи и кожи

Препарираните делови од животински видови копитари, чапункари и птици, кои се состојат само од сурови кожи и кожи, треба:

1. да бидат, или:
 - (а) сушени; или
 - (б) суво- или влажно солени најмалку 14 денови пред испораката; или
 - (в) конзервирани со одобрен метод на обработка, со исклучок на штавење.
2. да бидат пакувани веднаш по третманот, без контакт со други производи од животинско потекло, кои би можеле да ги контаминираат, во поединечни, отворени и затворени амбалжи, за да се избегне последователна контаминација; и
3. да се придружени со документ или сертификат, со кој се потврдува дека се исполнети барањата од точките 1 и 2 од овој член.

Член 6

Увоз на препарирани нуспроизводи

(1) Увоз на препарирани нуспроизводи од копитари, чапункари и птици, кои се состојат само од коски, рогови, копита, шепи, роговје, заби, сурови кожи, или кожи, може да се врши доколку:

1. се проследени со сертификат со кој се потврдува дека се исполнети барањата од овој правилник; и
2. се во согласност со условите од членовите 4 и 5 од овој правилник. Меѓутоа, во случај на суво солени или влажно солени кожи, кои се транспортирани со брод, кожата треба да се засолат 14 дена пред испораката, односно 14 денапред увозот.

(2) Увоз на препарирани животни од видовите копитари, чапункари и птици, кои се целосно составени од необработени анатомски делови, може да се врши од земји кои се наоѓаат на Листата на земји од кои е одобрен увозот на месо од соодветните видовина.

(3) Увозот на препарирани нуспроизводи од став (2) на овој член, се врши доколку истите:

1. се од животни кои потекнуваат од област која не е предмет на ограничувања, како резултат на присуство на сериозна заразна болест, на која се подложни животните од засегнатите видови;
2. биле пакувани веднаш по третманот, без контакт со други производи од животинско потекло, кои би можеле да ги контаминираат, во поединечни, отворени и затворени амбалажи, за да се избегне последователна контаминација; и
3. се проследени со сертификат со кој се потврдува дека се исполнети барањата од овој правилник.

Оддел III

Начин и постапка за примена на исклучоците од употребата на нуспроизводи од животинско потекло за исхрана на одредени видови на животни

Член 7

Употреба на нуспроизводи од животинско потекло за исхрана на животните

(1) Употребата на нуспроизводи од животинско потекло од став (2) на овој член за исхрана на животните од став (3) на овој член се врши согласно прописите за нуспроизводи од животинско потекло, под посебна контрола на официјалните ветеринари.

(2) Нуспроизводи од животинско потекло кои можат да се користат за исхрана на животните од став (3) на овој член се:

1. Категорија 2 материјали, под услов да не потекнуваат од животни кои не се усмртени или умреле, како резултат на присуство, или сомнение за присуство на болест која се пренесува на луѓето или на животните, и

2. Категорија 3 материјали, согласно прописите за забрана за употреба во исхраната на одредени видови од следниве типови:

(а) делови од заклани животни, исправни за исхрана на луѓето, но не се наменети за таа цел од комерцијални причини.;

(б) делови од заклани животни, неисправни за исхрана на луѓе, но без било какви знаци на болест кои се пренесуваат на луѓе или животни и добиени од трупови кои се исправни за исхрана на луѓе.

(в) кожи и крзна, папци и рогови, четини од свињи и пердуви кои потекуваат од животни заклани во кланица, по анте мортем преглед, и кои се исправни, како резултат на таков предлог за колење за исхрана на луѓе;

(г) крв добиена од животни, со исклучок на преживари, заклани во кланица, по анте мортем преглед, и кои се исправни за исхрана на луѓе;

(д) нуспроизводи од животинско потекло добени во текот на производство на производи за исхрана на луѓе, вклучувајќи и обезмастени коски и чварки;

(ѓ) претходна храна од животинско потекло или претходна храна која содржи производи од животинско потекло, со исклучок на помии, кои не се повеќе исправни за исхрана на луѓе од комерцијални причини или поради проблеми во производство, или недостатоци на пакувањата, или други недостатоци кои не представуваат ризик за луѓето или животните;

(е) сирово мелеко по потекло од животни кои не покажуваат клинички симптоми на било која болест која се пренесува низ производите на луѓето или животните;

(ж) риби или други морски животни, со исклучок на морските цицачи, уловени во отворено море за цели на производи на рибино брашно.

(з) свежи споредни производи од риби од објекти кои произведурваат производи за риби за исхрана на луѓе.

(с) лушпи, нуспроизводи од инкубаторски станици и скршени јајца кои потекуваат од животни кои не покажуваат клинички симптоми на било која болест која преку производот се пренесува на луѓето или животните.

(3) Животни за кои може да се употребуваат нуспроизводите од став (2) на овој член се:

(а) животни од зоолошки градини;

(б) циркуски животни;

(в) рептили и птици грабливки, покрај животните во зоолошки градини и циркуските животни;

(г) животни за производство на крзно;

(д) диви животни, чие месо не е наменето за исхрана на луѓето;

(ѓ) кучиња од одобрени одгледувалишта на кучиња, или глутници;

(е) кучиња и мачки во засолништа; и

(ж) ларви за мамки за риболов.

(4) Животни од зоолошки градини може да се хранат со цели трупови или делови од тела од угинати животни кои содржат специфичен ризичен материјал и со материјал добиен од животни од зоолошки градини на начин утврден во член 8 од овој правилник.

Член 8 Собирни центри

(1) Категорија 1 и Категорија 2 материјали кои можат да се користат во исхрана на животните од став (3) на член 7 од овој правилник треба да бидат собрани и складирани во согласност со прописите за нуспроизводи од животинско потекло.

(2) Категорија 1 и Категорија 2 материјали кои можат да се користат во исхрана на животните од став (3) на член 7 од овој правилник треба да бидат собрани и складирани во согласност со прописите за нуспроизводи од животинско потекло.

(3) Собирните центри треба да:

1. бидат одобрени од страна на Управата за ветеринарство и да ги исполнуваат општите хигиенски услови согласно одредбите од Законот за нуспроизводи од животинско потекло; и

2. да поседуваат соодветни капацитети за уништување на неискористените и непреработени Категорија 1 и Категорија 2 материјали, или да ги испратат до објект за преработка, или до инценератори или коинценератори.

Објект за преработка од категоријата 2 материјали може да биде одобрен и како собирен центар.

(4) Како дополнување на евиденцијата која треба да ја водат согласно одредбите од Правилник за формата, содржината и начинот на водење на евиденција што ја водат правни и физички лица кои испраќаат, превезуваат и примаат нус производи од животинско потекло, собирните центри треба да ја чуваат и следнава евиденција за Категорија 1 и Категорија 2 материјалите:

1. во случај на крајните корисници, користената количината и датумот на користење; и

2. во случај на собирни центри:

(а) обработената количина во согласност со став (5) од овој член;

(б) името и адресата на секој краен корисник, кој го купува материјалот;

(в) просториите каде што се носи материјалот за употреба;

(г) испорачаната количина; и

(д) датумот на испорака на материјалот.

(5) Операторите на собирните центри кои набавуваат Категорија 1 и Категорија 2 материјалите за крајните корисници, со исклучок на отпадок од риби, треба да обезбедат дека:

1. во собирниот центар, или во кланицата, овластена од надлежниот орган тие поминуваат низ еден од следниве обработки,:

(а) денатурација со раствор на боја, одобрена од надлежниот орган. Растворот треба да е со јачина со која се обезбедува јасно видливо обојување на обележаниот материјал, а целата површина на сите парчиња на материјалот се покриени со растворот, или со потопување на материјалот во него, или со прскање, или со нанесување на растворот;

(б) стерилизација, што значи вриење или пареа под притисок, сè додека секое парче на материјалот не е во потполност сварено; или

(в) секоја друга обработка одобрена од надлежниот орган; и

2. се пакувани пред обработката и пред дистрибуцијата во амбалажи, на кои јасно и читливо се наведени името и адресата на собирниот центар и насоката „не е за исхрана на луѓето“.

Оддел IV

Начин и постапка за примена на исклучоците од употребата на нуспроизводи од животинско потекло за исхрана на птици некрофаги

Член 9

Постапка за надзор на здравствен статус

Управата за ветеринарство ќе превземе неопходни мерки кои вклучуваат надзор на здравствениот статус на животните во регионот каде се врши исхрана на птиците некрофаги, и соодветен надзор на ТСЕ статусот кој вклучува редовно земање на мостри и лабораториски испитувања за ТСЕ. Земените мостри вклучуваат мостри земени од животни кои покажуваат невролошки симптоми и од постари приплодни животни.

Член 10

Посебни одредби

(1) Хранењето на птиците некрофаги со нус производи од животинско потекло се одобрува доколку:

1. зачувувањето на тие видови на птици не може да се постигне на друг начин;
2. програмата за исхрана е спроведена во контекст на одобрена програма за зачувување;
3. исхраната не се користи како алтернативен начин на нештетно отстранување на специфичниот ризичен материјал или на угинатите преживари кои претставуваат опасност од ТСЕ;
4. воспоставен е соодветен систем за надзор на ТСЕ кој вклучува редовно лабораториско испитување на мострите за ТСЕ;
5. е обезбедена координација помеѓу надлежните органи кои вршат надзор над барањата пропишани во одобрението; и
6. спроведена е претходна процена на специфичната и посебна ситуација на видовите на птици некрофаги кои се засегнати и нивното живеалиште.

(2) Одобрението од став (1) на овој член треба да:

1. се однесува на и име на видовите на птици некрофаги кои се засегнати; и
2. го опишува во детали географското подрачје каде ќе се врши хранењето.
3. биде итно повлечено во случај на:
 - (а) сомнителна или потврдена врска со ширење на ТСЕ се додека ризикот не е исклучен; или
 - (б) несовпаѓање со одредбите од член 10 од овој правилник и овој член.

(3) За хранење на птиците некрофаги треба да се:

- 1) одреди затворен и ограничен простор за да обезбеди дека месојадни животни, со исклучок на птици, немаат пристап до храната;
- 2) обезбеди дека труповите од говеда и најмалку 4 % од труповите од овци и кози наменети за исхрана на птиците некрофаги се тестирани пред употребата со негативен резултат, во ТСЕ мониторинг програмата; и
- 3) чуваат записи за бројот, природата, проценетата тежина и потекло на труповите на животни кои се искористиле за хранење на птиците некрофаги, резултати од тестовите за ТСЕ, дата на хранење и локацијата на која се извршило хранењето.

(4) Собирањето и транспортот на Категорија 1 материјали за исхраната на птици некрофаги треба да се врши во согласност со член 8 од овој правилник.

ГЛАВА III
ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 11

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 11-1512/5
23 август 2010 година
Скопје

Министер за земјоделство,
шумарство и водостопанство,
Љупчо Димовски, с.р.